

Початкова школа i сучасність

№9(13) вересень 2015

Україна – єдина країна
Перший урок, 1 клас

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516

Намалюємо словами овочі та фрукти
Урок розвитку зв'язного мовлення, 1 клас

**Віршовані задачі для усного рахунку
на уроках математики в другому класі**
Урок математики, 2 клас

Міфи Греції. «Олімп»
Урок зарубіжної літератури, 3 клас

Сценарій свята до Дня вчителя

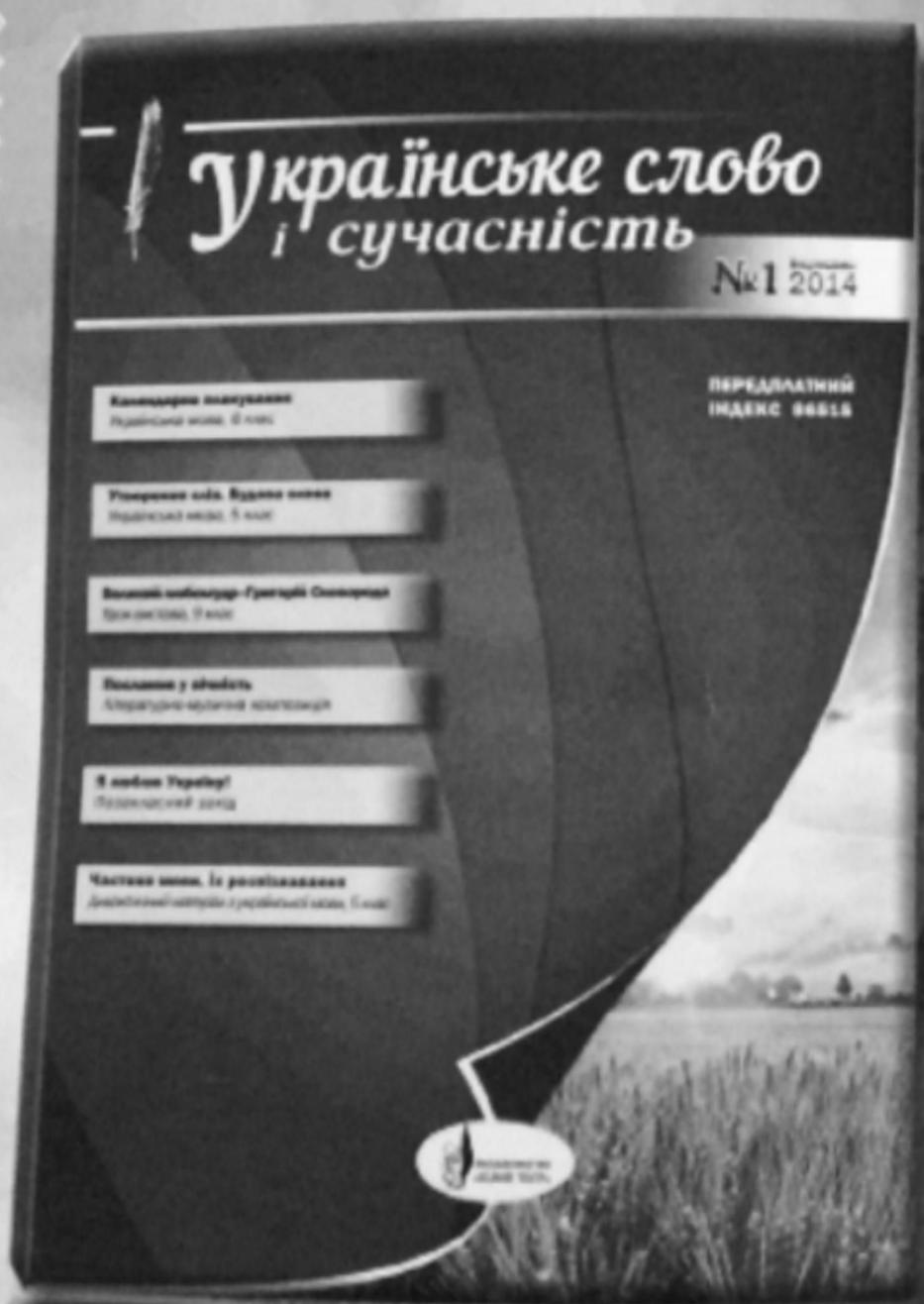
**Поради батькам щодо педагогічної
адаптації першокласників**

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛІЙ ТИГР»

Поспішайте передплатити
науково-методичний журнал
«Українське слово і сучасність»

Передплатний
індекс 86515

Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ
Виходить щомісяця

№ 9 (13) ВЕРЕСЕНЬ 2015

Заснований у вересні 2014 р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР».

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

доктор педагогічних наук, професор,
заслужений кавалер початкової освіти
та методик гуманітарних дисциплін
Київського університету імені Бориса Грінченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

доктор педагогічних наук, професор,
дімський член НАПН України,
провідний науковий співробітник
лабораторії початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

Марія БРАТКО,

кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Алла ЖУКОВА,

кандидат педагогічних наук, директор
Гімназії міжнародних відносин № 323 м. Києва

Василь ЖУКОВСКИЙ,

доктор педагогічних наук, професор
Національного університету «Острозька академія»

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

кандидат педагогічних наук, директор
Академічної гімназії
Дарницького р-ну м. Києва

Ольга МАТВІЄНКО,

доктор педагогічних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Ольга СЛОМОНЬОВСЬКА,

кандидат педагогічних наук, професор
Прикарпатського національного університету
імені Василя Степаненка

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

кандидат педагогічних наук,
демократичні освіти України,
заслужений вчитель України,

Людмила ХОРУЖА,

доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
Київського університету імені Бориса Грінченка

Ірина ШАПОШНИКОВА,

кандидат педагогічних наук, професор,
заслужений кавалер педагогіки і методики
початкового навчання Інституту педагогіки
та психології Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Віктор ЮРЧЕНКО,

кандидат психологічних наук, доцент,
директор Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

СЛОВОГОВІСТІ РЕДАКТОРІВ

Світлана МАРТИНЕНКО
Вітання з початком нового
навчального року

Леся ПОРЯДЧЕНКО

Намалюємо словами овочі
та фрукти

Урок розвитку зв'язного мовлення,
1 клас

27

ІНФОРМАЦІЯ

Про тематику Першого уроку
в 2015/2016 навчальному році

3

Інструкція щодо заповнення
Класного журналу для 1-4-х класів
загальноосвітніх навчальних
закладів

4

ІНСТРУКЦІЇ

Світлана МАРТИНЕНКО
Поради батькам щодо педагогічної
адаптації першокласників

Галина РЕПІК

Речення і текст
Урок розвитку мовлення, 2 клас

31

Тетяна СТЕЦЕНКО

Завдання алгебраїчного змісту
Урок математики, 3 клас

35

Олеся РЯБЕЦЬ

Міфи Гречі. «Олімп»
Урок зарубіжної літератури, 3 клас

39

ІРНА НОВИК

Діагностичні методики визначення
розвитку пізнавального інтересу
до вивчення іноземної мови

12

Наталя ГРОМЦЕВА

Гурток як засіб розвитку
обдарованості молодшого школяра

16

ІРИНА БУДЗИНСЬКА

Україна – єдина країна
Перший урок, 1 клас

18

Світлана РОГОВЕЦЬ

Здрастуй, школо!
Сценарій свята

19

ЛЮДМИЛА ШКАРБАН

Міжрядкова (допоміжна) лінія
сітки зошита. Складання речень
за малюнком. Письмо коротких
і довгих вертикальних ліній, ліній
із закругленням
Урок письма, 1 клас

21

Лариса РОДАЦЮК

Практичне ознайомлення
зі словом, реченням. Способ
умовного позначення реченні.
Бесіда на тему «Літні розваги»
Урок навчання грамоти, 1 клас

25

Наталя СІНЕЛЬНИКОВА

Сценарій свята до Дня вчителя

40

Олеся ШАНІДЗЕ

У здоровому тілі – здоровий дух
Спортивний вечір, 1-4 класи

42

ІНСТРУКЦІЇ

Геннадій БОНДАРЕНКО

Аналіз педагогічних поглядів
В. О. Сухомлинського на проблему
мовленнєво-риторичної діяльності
вчителя початкової школи

48

Намалюємо словами овочі та фрукти

Урок розвитку зв'язного мовлення, 1 клас

Леся ПОРЯДЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: ознайомлювати учнів зі словами – назвами овочів та фруктів; активізувати лексичний запас дітей; формувати вміння зв'язно висловлюватися; розвивати усне зв'язне мовлення на основі опису натюрморту; прищеплювати любов до рідної мови, шанувати природні багатства, формувати інтерес до української народної творчості.

Словник: баклажан, біб, буряк, гарбуз, горох, кабачок, капуста, картопля, квасоля, морква, огірок, перець, помідор, редиска, часник, цибуля, кріп, петрушка; абрикоси, груші, яблука, сливи.

Обладнання: предметні малюнки із зображенням овочів і фруктів; ілюстрація картини «Осінь».

Xід уроку

I. Організаційний момент.

Усі почули ви дзвінок на улюблений урок?
Кожен із вас підготувався, на перерві постарається?
Зараз сядуть всі дівчатка, а за ними – і хлоп'ятка.
Девіз уроку: «Час дарма не марнувати, будемо дружно працювати!».

II. Актуалізація опорних знань.

Відгадування загадки.

Оглядає суворо скоса
Степ, ліс, села і міста.
Розпустила жовті коси,
А їх вітер заплітає. (Осінь)
– Які слова допомогли вам відгадати загадку?

III. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності.

1. Робота над ілюстрацією малюнка «Осінь».

– Назвіть ознаки осені.
– Яка вона? (Красива, чарівна, барвиста, золота, сумна...)

2. Робота над віршем.

Учитель читає вірш напам'ять.

ОСІНЬ

Осінь брала відра золоті,
Пшениці озимі поливала...
Потім сіла на людськім путі
І зерняті дітям роздавала,
Непрості зерняті – золоті.

П. Воронъко

– Яка ще може бути осінь? (Щедра, тепла...)
(Стукітудвері. До класу заходить дівчинка в костюм Осені з кошиком, у якому лежать овочі та фрукти).

Осінь. Добрий день, діти!
Діти. Добрий день!
Осінь. Упізнали мене?
Діти. Так, упізнали!
Осінь. А хто ж я?
Діти. Ви – Осінь!
Осінь. Я принесла вам цілий кошик своїх дарів.
Пригощайтесь і будьте здорові! А мені час вирушати
далі, роздавати подарунки і людям, і звірам, і птахам.
До побачення!
Діти. Спасибі! До побачення!

– Сьогодні на уроці ми дізнаємося, які подарунки
приготувала для нас осінь, вивчимо нові слова,
навчатимемося використовувати їх у своєму мовленні.

IV. Фізкультхвилинка.

Я вікно у ранок відчиняю,
І заходить сонечко у дім.
А знадвору яблунька гукає:
Гей, Яринко, жди тебе! Ходім!
Ми виходим з яблунькою в поле,
Нас вітає сонце золоте,
Підростаємо, ростем обое,
Яблунька до того ще й цвіте.

V. Вивчення нового матеріалу.

1. Словникова робота.

– Що ж нам принесла осінь?
(Учитель дістає з кошика овочі, фрукти, а діти
називають їх).

2. Гра «Розклади в кошики».

– У нас є два кошики. Як розкладти в них усі
подарунки, що принесла нам осінь?
– Де вона їх назбирала? (У садку; на городі)
– Що росте у саду? А що – на городі? (Дати відповідь
одним словом).

Діти. У садку ростуть фрукти; на городі ростуть овочі.
– Мені потрібні помічники.
(Діти виходять, беруть по одному предмету і
розкладають їх у кошики).
– Діти! Капуста – це овоч. Вона росте на городі.
– Дякую! А що це лежить на дні кошика?
Учитель дістає конверт, читає:

«Учням першого класу – від Осені».

Осінь пішла, а вам залишила цікаві загадки і
завдання, щоб було веселіше працювати на уроці.
Давайте разом їх виконаємо?

3. Розгадування загадок.

Саме з куличок, червоний бочок,
Торкнеш пальцем – гладеньке,
А відкусиш – солоденьке. (Яблуко)

Сидить баба на грядках
Геть уся в латках.
Хто латку зірве,
Той заплаче й піде. (Цибуля)

Під землею вогонь горить,
А зверху зелений чубчик стирчить. (Морква)

Жовте, соковите,
На дерев'янку надіте. (Абрикос)

А що то за коні стоять на припоні:
Рівненькі, довгасті, зеленої масті.
Нікого не возять,
Лише солі просяять? (Огірки)

4. Гра «Чарівна скринька».

Вчитель ховає у скриньку предмети (або малюнки).
Діти за ознаками впізнають їх.

Кругле, тверде, червонощоке, соковите, солодке...
(яблуко).

Круглий, червоний, гладенький, м'який, соковитий...
(помідор).

Довгастий, зелений, колючий, солодкий... (огірок).
Синя, маленька, м'яка, соковита, солодка... (слива).

5. Гра «Так – ні».

До дошки виходять двоє учнів. Один із них заплющує
очі, другий обирає один із предметів, ховає у скриньку.
Перший учень розплющує очі, ставить запитання
другому учневі, який може відповісти тільки «Так»
або «Ні».

– Це овоч?

– Так.

– Він зелений?

– Ні.

– Він червоний?

– Так.

6. Гра «Що у борщик?»

Слухання, вивчення напам'ять вірша.

В мами є великий горщик,

Вона в ньому варить борщик.

І такий смачний той борщик,

Що ми ладні з'їсти горщик.

– Оберіть овочі, з яких варять борщ.

Виходить учень, обирає необхідні овочі та складає
їх у кошик.

– Я візьму...

7. Гра-конкурс «Маленькі кухарі».

– Які страви можна приготувати з овочів? Фруктів?

– Які овочі (фрукти) для цього необхідно взяти?

– Як готується ваша улюблена страва?

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

14. Гра «Пригоди зайчика».

Ішла лісом Червона Шапочка і несла бабусі в кошику овочі та фрукти. Раптом вискочив із-за куща зайчик – маленький, переляканий, голодний... Пригостила його добра дівчинка:

– Ось тобі, зайчику, капустки на сніданок – велика, кругла, зелена. Сто листочків-одежинок на ній! Листочки в неї соковиті, солодкі. Хрумай на здоров'я!

Діти складають аналогічні описи:

- Чим би ви пригостили їжачка? Білочку?
- Що б сказали їм?

VII. Підбиття підсумків уроку.

- Який у вас настрій?
- Що вам найбільше сподобалось на уроці?
- Чого навчилися?
- А зараз перевірте кожен свого сусіда: чи добре запам'ятав він нові слова.
- Розкажіть про все, чого навчилися, а вдома спробуйте разом із батьками скласти свою загадку про ваш улюблений овоч або фрукт. У загадці опишіть його форму, розмір, колір, смак, на що схожий предмет, зазначте його властивості.

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

www.white-tiger.com.ua